

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2020/21:MJU4

Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag om ett nytt regelverk för handel med utsläppsrätter. I propositionen föreslår regeringen att en ny lag om vissa utsläpp av växthusgaser ersätter lagen om handel med utsläppsrätter. Regeringen föreslår även vissa ändringar i miljöbalken. Bland annat föreslås en ny bestämmelse som innebär att den som misstänks för brott inte får föreläggas vid vite att medverka i en utredning som har samband med brottsmisstanken. Syftet med den nya lagen och lagändringarna är att genomföra nödvändiga ändringar i svensk rätt inför den fjärde handelsperioden i EU:s utsläppshandelssystem som inleds den 1 januari 2021.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Utskottet föreslår vidare att riksdagen avslår ett motionsyrkande om den kommande översynen av EU:s utsläppshandelssystem.

I betänkandet finns en reservation (V).

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:27 Ett nytt regelverk för handel med utsläppsrätter.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter	5
Den kommande översynen av EU:s utsläppshandelssystem	15
Reservationen	18
Den kommande översynen av EU:s utsläppshandelssystem, punkt 2 (V)	18
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	19
Propositionen	19
Följdmotionen	19
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	20

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om vissa utsläpp av växthusgaser,
 2. lag om ändring i miljöbalken,
 3. lag om ändring i utökningsbalken,
 4. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
 5. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
 6. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
 7. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:27 punkterna 1–7.

2. Den kommande översynen av EU:s utsläppshandelssystem

Riksdagen avslår motion

2020/21:3738 av Elin Segerlind m.fl. (V).

Reservation (V)

Stockholm den 19 november 2020

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Ulrika Heie

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulrika Heie (C), Maria Gardfjell (MP), Jessica Rosencrantz (M), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Marlene Burwick (S), Yasmine Eriksson (SD), Kjell-Arne Ottosson (KD), Bengt Eliasson (L) och Peter Helander (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet proposition 2020/21:27 Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter. I propositionen föreslår regeringen att en ny lag om vissa utsläpp av växthusgaser ersätter lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter. Regeringen föreslår även vissa ändringar i miljöbalken. Bland annat föreslås en ny bestämmelse som innebär att den som misstänks för brott inte får föreläggas vid vite att medverka i en utredning som har samband med brottsmisstanken. Syftet med den nya lagen och lagändringarna är att genomföra nödvändiga ändringar i svensk rätt inför den fjärde handelsperioden i EU:s utsläppshandelssystem som inleds den 1 januari 2021.

Lagförslagen har granskats av Lagrådet, som inte hade några invändningar mot dem.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och följdmotionen redovisas i bilaga 1. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen dels att en ny lag om vissa utsläpp av växthusgaser ersätter lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter, dels vissa ändringar i miljöbalken. De föreslagna bestämmelserna syftar till att genomföra nödvändiga ändringar i svensk rätt med anledning av EU:s utsläppshandelsdirektiv och ett ändringsdirektiv inför den fjärde handelsperioden som inleds den 1 januari 2021. De föreslagna bestämmelserna syftar även till att skapa ett tydligare och mer lättillämpat regelverk.

Den nya lagen och lagändringarna innebär att flera av de bestämmelser som i dag finns i lag kan regleras på förordningsnivå. Bestämmelser som inte är aktuella för den fjärde handelsperioden tas bort, liksom bestämmelser som har en motsvarighet i EU-förordningar. Vidare föreslås ändringar med anledning av antagandet av det globala klimatstyrmedlet för flygverksamhet, Corsia, som genomförs inom ramen för utsläppshandelssystemet. Dessutom föreslås att straffskalan för brott mot lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skärps från fängelse i högst ett år till fängelse i högst två år.

Det föreslås också vissa ändringar i miljöbalken. En ny bestämmelse föreslås som innebär att den som misstänks för brott inte får föreläggas vid vite att medverka i en utredning som har samband med brottsmisstanken.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Utskottets överväganden

Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag om ett nytt regelverk för handel med utsläppsrätter.

Bakgrund

Utsläppshandelsdirektivet

För att fullgöra unionens och dess medlemsstaters åtaganden enligt Kyoto-protokollet antog Europaparlamentet och rådet den 13 oktober 2003 direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (nedan utsläppshandelsdirektivet). Direktivet innebar att ett system inrättades för handel med utsläppsrätter inom EU, det s.k. EU ETS (European Union Emissions Trading System).

En utsläppsrätt ger rätt att släppa ut ett ton koldioxid eller ett ton koldioxid-ekvivalenter under en bestämd tidsperiod. Utsläppshandelssystemet går ut på att ett tak sätts på utsläppsrätterna, och att det därmed finns en bestämd mängd utsläppsrätter inom systemet. Större utsläpp än vad som motsvarar det totala antalet utsläppsrätter är inte tillåtet. Verksamheter som omfattas av utsläppshandelsdirektivet behöver tillstånd för att få släppa ut växthusgaser, och verksamhetsutövare kan erhålla utsläppsrätter på i huvudsak tre olika sätt: genom gratis tilldelning, auktionering eller förvärv på den öppna marknaden. Systemet innebär vidare att taket för antalet utsläppsrätter årligen sänks med en s.k. linjär reduktionsfaktor. Tanken med EU:s utsläppshandelssystem är således att utbud och efterfrågan ska reglera priset och att den gradvisa minskningen ska leda till att det blir mindre kostsamt att minska utsläppen än att införskaffa fler utsläppsrätter.

Förutom EU:s medlemsstater ingår även anläggningar i Norge, Liechtenstein och Island i utsläppshandelssystemet. Dessutom undertecknade EU och Schweiz i november 2017 ett avtal om att koppla samman det schweiziska utsläppshandelssystemet med EU ETS. Avtalet trädde i kraft den 1 januari 2020.

I direktivet anges vilka verksamheter och produktionssätt som omfattas. Förbränningsanläggningar med en installerad kapacitet över 20 MW samt mindre förbränningsanläggningar anslutna till fjärrvärmenät med en total kapacitet på över 20 MW ingår. I systemet ingår också anläggningar inom energiintensiv industri, t.ex. mineraloljeraffinaderier, järn- och stålindustri samt mineralindustri.

Sedan 2012 ingår även flygverksamhet i utsläppshandelssystemet, dock med vissa undantag. Ett tidsbegränsat undantag gäller t.o.m. den 31 december 2023 för vissa flygningar till och från länder som inte ingår i det europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Detta undantag gäller i avvaktan på dels hur FN:s internationella civila luftfartsorganisations (ICAO) globala klimatstyrmedel för flyget, det s.k. Corsia (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation) utvecklar sig, dels en kommande översyn av utsläppshandelsdirektivet.

Sammantaget omfattar systemet i dag ca 11 000 anläggningar, vilket motsvarar ca 45 procent av de totala utsläppen av växthusgaser inom unionen.

I direktivet anges också att utsläppshandeln delas in i handelsperioder. Verksamhetsutövarna får ansöka om tilldelning av utsläppsrätter för varje handelsperiod. De två första handelsperioderna, 2005–2007 och 2008–2012, har avslutats och den tredje handelsperioden, 2013–2020, pågår. Den fjärde handelsperioden inleds den 1 januari 2021 och pågår t.o.m. 2030. Gemensamt för handelsperioderna är att utsläppskraven successivt har skärpts, i huvudsak genom att det totala antalet utsläppsrätter inom systemet har minskats.

Direktivet innebär vidare att verksamhetsutövarna är skyldiga att övervaka, rapportera och verifiera sina utsläpp av växthusgaser. Verksamhetsutövare ska årligen överlämna utsläppsrätter motsvarande utsläppen under föregående år, och överlämnandet ska göras i ett elektroniskt register där alla verksamhetsutövare har konton (nedan unionsregistret).

Utsläppshandelsdirektivet innehåller de grundläggande bestämmelserna för utsläppshandelssystemet. Kompletterande regler finns i ett antal EU-förordningar. Den EU-rättsliga regleringen på området har ändrats vid ett antal tillfällen.

Genomförande av utsläppshandelsdirektivet i svensk rätt och myndigheternas ansvarsfördelning

Utsläppshandelsdirektivet är införlivat i svensk rätt med lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter (nedan utsläppshandelslagen) och förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsrätter (nedan utsläppshandelsförordningen). Dessutom finns ett antal föreskrifter på området, bl.a. Naturvårdsverkets föreskrifter om handel med utsläppsrätter (NFS 2017:6) och Energimyndighetens föreskrifter om register för utsläppsrätter (STEMFS 2016:4). Därutöver är ett antal EU-förordningar direkt tillämpliga.

I Sverige ingår ca 750 anläggningar i utsläppshandelssystemet. Sverige har valt att även inkludera förbränningsanläggningar med en installerad effekt på mindre än 20 MW under förutsättning att de är anslutna till ett fjärrvärmenät som överstiger 20 MW. Därtill är Sverige administrerande medlemsstat för ett trettiotal luftfartygsoperatörer.

Bestämmelser om vilka myndigheter som är ansvariga för de olika delarna av utsläppshandelssystemet finns i utsläppshandelsförordningen och i för-

ordningen (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet. Av utsläppshandelsförordningen följer att Naturvårdsverket är tillståndsmyndighet och tillsynsmyndighet (2 och 2 a §§). Naturvårdsverket är även tilldelningsmyndighet, vilket innebär att myndigheten tar emot, granskar och fattar beslut om gratis tilldelning av utsläppsrätter till deltagande svenska verksamheter. Det är även Naturvårdsverket som beslutar om hur många utsläppskrediter varje anläggning får överlämna i stället för utsläppsrätter.

Transportstyrelsen är samrådspart till Naturvårdsverket när det gäller flygverksamhet inom utsläppshandelssystemet.

Energimyndigheten är kontoföringsmyndighet, vilket innebär att myndigheten administrerar den svenska delen av unionsregistret samt Sveriges nationella innehav under Kyotoprotokollet och ansvarsfördelningsbeslutet (406/2009) samt fr.o.m. 2021 under ansvarsfördelningsförordningen (2018/842) och LULUCF-förordningen (2018/841). Energimyndigheten är även projektmyndighet och ansvarar därigenom för godkännande av deltagande i projektverksamhet för att minska utsläppen av växthusgaser enligt mekanismerna för gemensamt genomförande och ren utveckling i Kyoto-protokollet. Energimyndigheten är tillsammans med Naturvårdsverket även ansvarig för att delta i arbetet med att genomföra och föreslå förbättringar av systemet för handel med utsläppsrätter.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) är enligt lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll Sveriges nationella ackrediteringsorgan och är därmed ansvarigt för ackreditering av de kontrollörer som verifierar utsläppsrappporter.

Riksgäldskontoret ansvarar för att ta emot intäkter från auktionerna av utsläppsrätter. Utsläppsrätter klassificeras som finansiella instrument (1 kap. 4 § lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden).

Därutöver är ett flertal myndigheter enligt klimatrapporteringsförordningen (2014:1434) delaktiga i Sveriges nationella system för klimatrapportering och därmed ansvariga för att leverera data till Naturvårdsverket som sammanställer de rapporter som Sverige ska upprätta.

Ändringar inför den fjärde handelsperioden

Utsläppshandelsdirektivet har ändrats vid flera tillfällen. Inför den fjärde handelsperioden har utsläppshandelsdirektivet ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 av den 14 mars 2018 om ändring av direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och koldioxidsnåla investeringar (nedan ändringsdirektivet) samt beslut (EU) 2015/1814. De artikelhänvisningar som görs i detta betänkande och i regeringens lagförslag avser lydelsen i ändringsdirektivet.

Syftet med ändringsdirektivet är att reglera handeln med utsläppsrätter efter 2020, vilket innebär bl.a. följande:

- Från och med 2021 ökas takten i de årliga minskningarna av utsläppsrätter.

- Gränser för den årliga minskningstakten för utsläppsrätter som tilldelas gratis införs liksom ett striktare regelverk för tilldelningen av sådana utsläppsrätter. Gratis tilldelning av utsläppsrätter kommer främst att ges till de sektorer som löper störst risk för utlokalisering av produktionen utanför EU för att på så sätt minska risken för koldioxidläckage.
- Av de utsläppsrätter som auktioneras ut ska en viss andel fördelas mellan sådana medlemsstater som av olika anledningar har ett särskilt behov.
- Medlemsstaterna får rätt att undanta anläggningar med utsläpp som understiger 2 500 ton koldioxidekvivalenter årligen samt reservanläggningar med en årlig drifttid på under 300 timmar.
- Marknadsstabiliseringsreserven stärks. Mellan 2019 och 2023 kommer antalet utsläppsrätter som tas in i reserven att fördubblas till 24 procent av utsläppsrätterna i omlopp.
- Nya bestämmelser med övergångsåtgärder för att stödja vissa energi-intensiva industrier som riskerar koldioxidläckage införs.
- Det befintliga stödet för innovation (NER300) fylls på med sammanlagt 450 miljoner utsläppsrätter. Innovationsfonden ska stödja investeringar i förnybar energiteknik, energilagring, koldioxidinfångning och lagring (s.k. CCS) och koldioxidinfångning och användning (s.k. CCU) samt koldioxidsnåla tekniker inom industrin.
- En ny moderniseringsfond ska stödja investeringar i modernisering av energisektorn i ett antal medlemsstater med låg BNP.
- Utsläppshandelssystemet ska genomgå en översyn med anledning av Parisavtalets långsiktiga mål.

Av artikel 3.1 i ändringsdirektivet följer att direktivet ska vara införlivat i medlemsstaternas nationella lagstiftning senast den 9 oktober 2019. I november 2019 inledde kommissionen ett överträdelseärende mot Sverige om för sent genomförande. Sverige mottog en formell underrättelse den 21 november 2019 (dnr SB2020/01585) vilken regeringen besvarade den 22 januari 2020.

Propositionen

Regeringen redovisar inledningsvis att de flesta av de ändringar som ändringsdirektivet innebär inte är av sådan karaktär att de behöver genomföras i svensk rätt. Många av bestämmelserna i den nu gällande lagen om handel med utsläppsrätter är relevanta även för den kommande handelsperioden. Detsamma gäller för en stor del av bestämmelserna i utsläppshandelsförordningen. Båda författningarna innehåller dock många bestämmelser som avser tidigare handelsperioder och därför inte längre är aktuella. Ytterligare bestämmelser är inaktuella för att motsvarande reglering numera finns i EU-förordningar. Regeringen anför att det även finns skäl att justera innebörden av några av de uttryck som i dag används i utsläppshandelslagen.

Regeringen redovisar vidare att utsläppshandelslagen och utsläppshandelsförordningen har ändrats ett flertal gånger. Vissa ändringar har varit omfattande, och särskilt utsläppshandelsförordningen har enligt regeringen blivit svåröverskådlig. Det finns därför ett behov av att omarbета författningarna i grunden. För att målsättningen med omarbetningen ska uppnås anser regeringen att den nuvarande lagen bör upphävas och ersättas av nya bestämmelser. En översyn av regelverket bör därefter göras på förordningsnivå.

En ny lag om vissa utsläpp av växthusgaser

Regeringen föreslår att en ny lag om vissa utsläpp av växthusgaser ska ersätta den nuvarande lagen om handel med utsläppsrätter. Det ska anges att lagen syftar till att främja kostnadseffektiva och ekonomiskt effektiva minskningar av utsläpp av växthusgaser.

Som skäl till förslaget anger regeringen att det inte är nödvändigt att meddela bestämmelser som inte hör till det primära lagstiftningsområdet i lag (se 8 kap. 2 § regeringsformen). EU:s miljölagstiftning är ett rörligt och föränderligt rättsområde under ständig utveckling och föremål för ökad harmonisering. Detta innebär att den svenska miljölagstiftningen ofta behöver ändras. Utsläppshandelsregelverket är inget undantag. För att underlätta ändringar av det svenska regelverket och möta allmänhetens förväntningar och krav på ett flexibelt regelverk, bör de föreskrifter som inte måste meddelas i lag meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Det överensstämmer också med hur miljöbalken är uppbyggd. Därför kommer regelverket i stora delar att i stället läggas på förordningsnivå. Den nya lagens omfattning kommer på så vis att bli betydligt mindre än i dag.

Det är enligt regeringens mening lämpligt att den nya lagen ges namnet ”lagen om vissa utsläpp av växthusgaser”. Regeringen poängterar att den nya lagen inte omfattar alla utsläpp av växthusgaser utan i första hand de utsläpp som regleras av EU:s utsläppshandelssystem. Regeringen poängterar även att lagen inte ska blandas samman med klimatlagen (2017:720).

Regeringen föreslår därefter ett antal ordförklaringar.

Med *flygverksamhet* ska i den nya lagen avses en eller flera flygningar med luftfartyg som ger upphov till utsläpp av växthusgaser och som

- avgår från eller ankommer till en flygplats inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i ett sådant annat tredjeland med vilket Europeiska unionen har ett avtal om ömsesidigt erkännande av utsläppsrätter enligt artikel 25 i utsläppshandelsdirektivet, eller
- omfattas av kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/1603 av den 18 juli 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller åtgärder som antagits av Internationella civila luftfartsorganisationen för övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp för att genomföra en global marknadsbaserad åtgärd.

Med *utsläppsrätt* ska i den nya lagen avses en rätt att släppa ut ett ton koldioxidkvaliteter under en fastställd period i enlighet med den nya lagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Med *ton koldioxidkvaliteter* ska i den nya lagen avses ett ton koldioxid eller den mängd dikväveoxid eller perfluorkolväten som medför en lika stor klimatpåverkan som utsläpp av ett ton koldioxid.

Med *utsläppsrapport* ska i den nya lagen avses en sådan skriftlig rapport som avses i artikel 68 i övervaknings- och rapporteringsförordningen.

Med *övervakningsplan* ska i den nya lagen avses en sådan skriftlig redogörelse som avses i artikel 12 i övervaknings- och rapporteringsförordningen.

Med *rapport om verksamhetsnivå* ska i den nya lagen avses en sådan skriftlig rapport som avses i artikel 3 i verksamhetsändringsförordningen. Ordförklaringarna av *utsläpp av växthusgaser, anläggning* och *verksamhetsutövare* ska i sak föras över oförändrade från utsläppshandelslagen.

Därutöver bedömer regeringen att ordförklaringarna *Kyotoprotokollet, tilldelad utsläppsenhet, sänkkredit, utsläppsminskningenshet, certifierad utsläppsminskning* och *kyotoenhet* inte bör föras över från utsläppshandelslagen.

Regeringen får föreskriva om dels krav på tillstånd för att släppa ut växthusgaser, dels skyldighet att anmäla ändringar av verksamheten

Regeringen föreslår att regeringen ska få meddela föreskrifter om att det ska krävas tillstånd för att släppa ut växthusgaser från en anläggning och vad en ansökan om tillstånd ska innehålla. Frågor om tillstånd till utsläpp av växthusgaser ska prövas av en tillståndsmyndighet efter ansökan av verksamhetsutövaren.

Regeringen bedömer att bestämmelsen om översyn av tillstånd efter fem år inte bör föras över till det nya regelverket. Den artikel i utsläppshandelsdirektivet som bestämmelsen genomför har utgått.

Regeringen föreslår vidare att regeringen ska få meddela föreskrifter om att verksamhetsutövaren ska anmäla ändringar av verksamheten. Till skillnad från vad som gäller enligt utsläppshandelslagen bör bestämmelser om anmälningskyldighet vid förändringar fr.o.m. den fjärde handelsperioden finnas på förordningsnivå. Till skillnad från dagens reglering bör bemyndigandet även omfatta anmälningskyldighet vid betydande förändringar av flygverksamhet.

Ett tillstånd ska i vissa fall kunna återkallas och villkor omprövas

Regeringen föreslår att Tillståndsmyndigheten ska få återkalla ett tillstånd till utsläpp av växthusgaser om

- verksamhetsutövaren inte har följt ett tillståndsvillkor och avvikelserna är av allvarlig art
- verksamhetsutövaren allvarligt åsidosätter det som är föreskrivet om rapportering eller överlämnande av utsläppsrätter

- de tillstånd som behövs enligt miljöbalken eller äldre miljölagstiftning saknas
- tillståndet ersätts med ett nytt tillstånd, eller
- verksamheten inte kräver tillstånd för att släppa ut växthusgaser.

Om det behövs för att uppfylla Sveriges förpliktelser till följd av EU-medlemskapet ska Tillståndsmyndigheten kunna återkalla ett tillstånd till utsläpp av växthusgaser eller ändra eller upphäva villkor i ett sådant tillstånd.

Regeringen får föreskriva om krav på övervakning och rapportering av utsläpp från flygverksamhet

Regeringen föreslår att regeringen ska få meddela föreskrifter om att det ska krävas en övervakningsplan för att bedriva flygverksamhet.

Övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp samt avgifter för myndigheters verksamhet

Regeringen föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om dels skyldighet att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser, dels verifiering av uppgifter och ackreditering av kontrollörer.

Regeringen föreslår även att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om avgifter för myndigheters kostnader för prövning, kontoföring och tillsyn enligt antingen lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet.

Utsläpp av växthusgaser ska täckas av utsläppsrätter

Regeringen föreslår att regeringen ska få meddela föreskrifter om att utsläpp av växthusgaser från anläggningar med stöd av ett tillstånd eller från flygverksamhet ska täckas av utsläppsrätter. Utsläppsrätter ska, efter ansökan, få tilldelas en verksamhetsutövare som

- har tillstånd att släppa ut växthusgaser, för en anläggning som omfattas av tillståndet, eller
- driver sådan verksamhet som utgörs av s.k. EES-flygningar, för den verksamhet som omfattas av en övervakningsplan.

Regeringen föreslår vidare att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om tilldelning av utsläppsrätter. Verksamhetsutövaren för en anläggning eller för sådana EES-flygningar som ska omfattas av en övervakningsplan, ska överlämna det antal utsläppsrätter som motsvarar de sammanlagda utsläppen från verksamheten. Regeringen ska få meddela

- föreskrifter om utfärdande och återlämnande och överlämnande av utsläppsrätter

- föreskrifter om undantag från skyldigheten att överlämna utsläppsrapporter
- ytterligare föreskrifter om skyldigheten att överlämna utsläppsrapporter.

Regeringen föreslår därtill att en utsläppsrapport ska få överlåtas till fysiska och juridiska personer i EES och i ett tredje land där sådana utsläppsrapporter har erkänts i enlighet med artikel 25 i utsläppshandelsdirektivet.

Regeringen bedömer att bestämmelsen om att en verksamhetsutövare vid överlämnandet inte får tillgodoräkna sig utsläppsrapporter som har utfärdats för en flygverksamhet inte bör föras över till det nya regelverket.

Registerföring

Regeringen föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om förfarandet för att ansöka om att öppna konto i unionsregistret och andra registreringar som görs enligt registerförordningen. Regeringen ska få meddela föreskrifter om

- rättelse av uppgifter i unionsregistret
- avstängning av tillträdesrätt till konto i unionsregistret.

Bestämmelserna i utsläppshandelslagen om ersättning till den som drabbas av skada till följd av ett fel som rättas ska föras över till den nya lagen.

En kontoinnehavare ska, med de begränsningar som framgår av kontot, anses ha rätt att förfoga över de utsläppsrapporter som finns registrerade på innehavarens konto.

Utmätning av en utsläppsrapport eller en rättighet som är registrerad enligt registerförordningen ska

- medföra förmånsrätt genom kontoföringsmyndighetens beslut om avstängning av tillträdesrätten till kontot på grund av utmätningen
- säkerställas genom kontoföringsmyndighetens beslut om avstängning av tillträdesrätten till kontot på grund av utmätningen.

Regeringen bedömer att EU:s dataskyddsförordning, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, utgör tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som registerföringen kan komma att medföra. Det behöver således inte införas någon ytterligare reglering om denna behandling.

Tillsyn

Regeringen föreslår att bestämmelserna i utsläppshandelslagen om tillsyn ska föras över till den nya lagen i huvudsak oförändrade. Bestämmelsen om att en person inte får föreläggas vid vite att medverka i en utredning om det finns anledning att anta att personen har begått brott utvidgas så att den även omfattar situationen att en ställföreträdare till den som föreläggs kan misstänkas för brott som har samband med utredningen.

Regeringen föreslår vidare att tillsynsmyndigheten liksom i dag ska ha rätt att få tillträde till anläggningar och tillhörande områden i den utsträckning det behövs för tillsynen. Bestämmelsen ska dock även omfatta luftfartyg som ingår i flygverksamhet.

Regeringen föreslår även att Polismyndigheten liksom i dag ska ge tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs för tillträdet. Det klargörs att hjälp endast får begäras om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter att använda våld behöver användas eller det finns andra synnerliga skäl för begäran.

Bestämmelsen om skyldighet för tillsynsmyndigheten att anmäla överträdelser till Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten kompletteras med ett krav på att anmälan ska göras skyndsamt, och bestämmelsen ändras även så att anmälan ska göras när det finns anledning att anta att ett brott har begåtts.

Straff och förverkande samt andra sanktioner

Regeringen föreslår att bestämmelserna i utsläppshandelslagen om straff ska föras över till den nya lagen i huvudsak oförändrade.

Straffbestämmelserna ska placeras i egna paragrafer och ges egna brottsbeteckningar.

För försvårande av utsläppsrättstilldelning ska även den kunna dömas som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar en oriktig eller uppenbart vilseledande uppgift i en rapport om verksamhetsnivå, om åtgärden innebär risk för att ett för stort antal utsläppsrätter tilldelas.

Straffskalan för brott enligt lagen ska vara böter eller fängelse i högst två år.

Otillåtet utsläpp av växthusgaser ska kunna medföra ansvar även om gärningen är ringa.

Som skäl till förslagen påpekar regeringen att ändringsdirektivet föreskriver att påföljderna för överträdelser ska vara effektiva, proportionella och avskräckande (art. 16). Regeringen anser att det är angeläget att systemet för handel med utsläppsrätter inte missbrukas. Fler situationer bör därför anses utgöra försvårande av utsläppsrättstilldelning och regeringen anser att straffskalorna bör stämma överens med motsvarande gärningar i miljöbalken. För närvarande har de olika straffbudena i utsläppshandelslagen en straffskala som avviker från motsvarande gärningar enligt miljöbalken. En konsekvens av den ändrade straffskalan är att bestämmelsen i brottsbalken om förverkande av utbyte av ett brott (36 kap. 1 § andra stycket) blir tillämplig. Motsvarande bestämmelse i utsläppshandelslagen (8 kap. 4 §) bör därför inte föras över till den nya lagen.

Vad gäller straffrihet för gärningar som är ringa anser regeringen att det finns anledning att se lika allvarligt på gärningarna i den föreslagna lagen som på motsvarande gärningar i miljöbalken. Att driva en verksamhet som medför utsläpp av växthusgaser utan stöd av ett tillstånd, eller flygverksamhet utan att

ha en godkänd övervakningsplan, bör behandlas på samma sätt som motsvarande gärningar i miljöbalken. Mot denna bakgrund bör dessa brottsrubriceringar undantas från straffrihet för gärningar som är ringa.

Regeringen föreslår vidare att regeringen ska få meddela föreskrifter om att en förseningsavgift eller sanktionsavgift ska betalas av den som åsidosätter bestämmelser i den nya lagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller bestämmelser i EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet.

Regeringen ska också få meddela föreskrifter om verksamhetsförbud för flygverksamhet, och offentliggörande av namnet på en verksamhetsutövare som inte har överlämnat tillräckligt många utsläppsrätter.

Överklagande

Regeringen föreslår att ett beslut enligt lagen, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet ska få överklagas hos mark- och miljödomstolen.

En ny bestämmelse om rätten att inte belasta sig själv och förtydligande av dubbelprövningsförbudet i miljöbalken

Regeringen föreslår att en bestämmelse ska införas i miljöbalken som innebär att om det finns anledning att anta att den som omfattas av tillsynen har begått brott får denne inte föreläggas vid vite att medverka i en utredning som har samband med brottsmisstanken. Samma sak ska gälla om den som ska föreläggas är en juridisk person och det finns anledning att anta att en ställföreträdare för den juridiska personen har begått brott. En justering ska göras i fråga om när ett vitesföreläggande innebär hinder för ansvar för en gärning som omfattas av föreläggandet, det s.k. dubbelprövningsförbudet. Den avgörande tidpunkten för när ett sådant hinder uppkommer ska vara när det inleds en domstolsprocess om frågan om att döma ut vitet.

Som skäl till förslaget redovisar regeringen att Europadomstolen har härlett en rätt att inte belasta sig själv – eller rätten att förhålla sig passiv – från rätten till en rättvis rättegång, eller närmare bestämt rätten att betraktas som oskyldig till dess skuld lagligen fastställs (art. 6.2 Europakonventionen). Rätten att inte belasta sig själv aktualiseras när det är fråga om ett straffrättsligt förfarande. Rätten att inte belasta sig själv kan anses ha åsidosatts om någon tvingas att lämna uppgifter som skulle kunna visa att den som lämnat uppgifterna gjort sig skyldig till brott eller en överträdelse som kan föranleda en administrativ sanktion. Det är mot den bakgrunden som det i vissa lagar har införts ett förbud mot att vid vite förelägga någon att medverka i en utredning som har samband med brottsmisstanken, som det som finns i utsläppshandelslagen (7 kap. 5 §).

Regeringen redovisar vidare att det i miljöbalken inte finns någon bestämmelse som begränsar rätten för tillsynsmyndigheterna att använda sig av sanktionerade förelägganden. Frågan om det bör införas ett förbud mot att

vid vite förelägga en brottsmisstänkt att medverka i en utredning som har samband med brottsmisstanken i miljöbalken har berörts i flera utredningar. Även om tillsynsmyndigheterna har anpassat sig till Europakonventionen finns det enligt regeringen skäl att införa ett uttryckligt förbud mot vite för den situationen att någon är misstänkt för brott.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagen och lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Genom lagen upphävs lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter. Den upphävda lagen ska fortfarande gälla i fråga om tillsyn av sådana utsläpp av växthusgaser som har skett före utgången av 2020 och återlämnande samt överlämnande av utsläppsrätter för sådana utsläpp.

Den upphävda lagen ska fortfarande gälla för deltagande i och tillgodoräknande av utsläppsminskningar från de projektbaserade mekanismerna i Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar under den andra åtagandeperioden i Kyotoprotokollet, dock längst till dess att avräkningen för den andra åtagandeperioden har gjorts.

Tillstånd, villkor, förelägganden och övriga beslut som har meddelats enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen ska anses meddelade enligt motsvarande bestämmelser i den nya lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts något alternativt förslag till regeringens lagförslag. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anges i propositionen bör anta regeringens förslag till ett nytt regelverk för handel med utsläppsrätter.

Den kommande översynen av EU:s utsläppshandelssystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om vilka frågor regeringen ska driva i den kommande översynen av EU:s utsläppshandelssystem.

Jämför reservationen (V).

Motionen

I kommittémotion 2020/21:3738 av Elin Segerlind m.fl. (V) föreslås att Sverige i den kommande översynen av utsläppshandelsdirektivet ska verka för en reformering av EU:s utsläppshandelssystem. Motionärerna välkomnar att

utsläppshandelsdirektivet ändrats inför den fjärde handelsperioden, men anser att det krävs ytterligare åtgärder för att stärka klimatnyttan med utsläppsrätter. De anser bl.a. att målsättningen för koldioxidminskningen måste skäras genom att taket för koldioxidutsläppen skrivs ned ytterligare. Ett minimipris på utsläppsrätter bör införas så att omställningen inte saktar ner till följd av konjunkturrelaterade efterfrågeminskningar eller en underskattning av industrins möjligheter att sänka sina utsläpp. Dessutom ska alla utsläppsrätter auktioneras ut och inkomsterna ska tillfalla medlemsländerna. Sverige bör inom EU verka för en sådan reformering i grunden av EU:s handelssystem med utsläppsrätter.

Kompletterande uppgifter och tidigare behandling

EU:s utsläppshandelssystem ses regelbundet över. Systemet reformerades senast 2017 inför den fjärde handelsperioden som inleds den 1 januari 2021.

Av artikel 30 i ändringsdirektivet följer att direktivet ska ses över mot bakgrund av den internationella utvecklingen och de internationella insatser som görs för att uppnå Parisavtalets långsiktiga mål. Även åtgärderna för att stödja vissa energiintensiva industrier som kan vara utsatta för koldioxidläckage ska ses över mot bakgrund av klimatpolitiska åtgärder i andra stora ekonomier. I detta sammanhang ska kommissionen också överväga huruvida åtgärderna som innebär kompensation för indirekta kostnader bör harmoniseras ytterligare. Dessutom ska kommissionen rapportera till Europaparlamentet och rådet inom ramen för varje global översyn som överenskommit inom ramen för Parisavtalet, särskilt om behovet av ytterligare unionsstrategier och unionsåtgärder för de minskningar av växthusgasutsläppen som unionen och dess medlemsstater måste genomföra, däribland vad gäller den s.k. linjära reduktionsfaktor.

I kommissionens meddelande Den europeiska gröna given (COM(2019) 640) aviserade kommissionen att man senast i juni 2021 ska se över och vid behov föreslå ändringar av relevanta klimatrelaterade politiska instrument för att uppnå ytterligare minskningar av växthusgasutsläppen. I en sådan översyn ingår systemet för handel med utsläppsrätter. I utskottets granskningsutlåtande över kommissionens meddelande om den gröna given välkomnade utskottet en sådan översyn (utl. 2019/20: MJU17 s. 17).

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2021 utgiftsområde 20 att Sverige ska ha en ledande roll i klimatarbetet inom EU och i internationella sammanhang (prop. 2020/21:1 utg.omr. 20 s. 76 f.). Regeringen framhåller att Sverige var drivande i 2017 års reform av EU ETS. Reformen har lett till att priset på utsläppsrätter ökat kraftigt, vilket i sin tur lett till markanta utsläppsminskningar i EU under 2019. Regeringen bedömer inte desto mindre att förändringen av EU ETS var otillräcklig för att styra mot ett skärpt 2030-mål och klimatneutralitet 2050.

Av denna anledning verkar regeringen för att ett rättsligt bindande mål om klimatneutralitet till senast 2050 ska gälla för EU som helhet såväl som i varje

enskilt medlemsland och tillsammans med den gröna given blir ett ramverk för en grön återhämtning. Regeringen driver även att EU:s mål till 2030 ska skärpas till en minskning av växthusgasutsläppen med minst 55 procent jämfört med 1990 och att EU ETS ska skärpas i den kommande översynen, t.ex. genom att taket för hur många utsläppsrätter som delas ut varje år skärps samt att gratistilldelningen av utsläppsrätter och den kompensation som vissa länder ger till sin industri upphör. Regeringen anser att lämpliga instrument bör identifieras alternativt utformas inom EU för att skapa ekonomiska incitament för negativa utsläpp.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid upprepade tillfällen betonat vikten av ett välfungerande EU ETS för att på ett kostnadseffektivt sätt uppnå de långsiktiga klimatmålen. Utskottet påminner om att EU:s utsläppshandelssystem inom kort går in i en ny handelsperiod. Flera nya bestämmelser kommer då att börja gälla. Utskottet påminner även om en ny mekanism för att ta bort överblivna utsläppsrätter från systemet. Utskottet vill i denna del särskilt framhålla att mekanismen är resultatet av ett svenskt förslag.

Utskottet noterar att det av ändringsdirektivet följer att systemet ska ses över på nytt med anledning av Parisavtalets långsiktiga mål. Utskottet välkomnar denna översyn och påminner om att det är kommissionen i egenskap av förslagsställare som lägger fram förslag till ny revidering av utsläppshandelsdirektivet. Utskottet kommer givetvis att följa förhandlingarna om det kommande förslaget med stort engagemang. Enligt utskottet är det emellertid inte rimligt att redan nu ta ställning till vilka frågor regeringen ska driva i dessa förhandlingar. Frågan är för tidigt väckt.

Med hänvisning till det ovan anförda lämnar utskottet motion 2020/21:3738 av Elin Segerlind m.fl. (V) utan vidare åtgärd.

Reservationen

Den kommande översynen av EU:s utsläppshandelssystem, punkt 2 (V)

av Elin Segerlind (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3738 av Elin Segerlind m.fl. (V).

Ställningstagande

Det är positivt att utsläppshandelsdirektivet inför den fjärde handelsperioden ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv. Det innehåller viktiga reformer i rätt riktning, bl.a. ökad takt i årliga minskningar av utsläppsrätter, minskad gratis tilldelning av utsläppsrätter och stärkt marknadsstabiliseringsreserv. Marknadsstabiliseringsreserven justerar utbudet av utsläppsrätter så att stora överskott undviks i framtiden.

Mitt parti anser dock att det krävs ytterligare åtgärder för att stärka klimatnyttan med utsläppsrätter. Målsättningen för koldioxidminskningen måste skärpas genom att taket för koldioxidutsläppen från Europas industrianläggningar skrivs ned ytterligare. Ett minimipris på utsläppsrätter bör införas så att omställningen inte saktar ner till följd av konjunkturrelaterade efterfrågeminskningar eller en underskattning av industrins möjligheter att sänka sina utsläpp. Dessutom behöver systemet förändras i grunden även till formen. Alla utsläppsrätter ska auktioneras ut, och inkomsterna från detta ska tillfalla medlemsländerna. Sverige bör inom EU verka för en sådan reformering i grunden av EU:s handelssystem med utsläppsrätter.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:27 Nytt regelverk för handel med utsläppsätter:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om vissa utsläpp av växthusgaser.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utsokningsbalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Följdmotionen

2020/21:3738 av Elin Segerlind m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i den kommande översynen av utsläppshandelsdirektivet bör verka för en reformering av EU:s handelssystem med utsläppsätter och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om vissa utsläpp av växthusgaser

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens syfte och innehåll

1 § Denna lag syftar till att främja kostnadseffektiva och ekonomiskt effektiva minskningar av utsläppen av växthusgaser.

Lagen kompletterar EU-förordningar som har antagits med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 (utsläppshandelsdirektivet).

Ordförklaringar

2 § I denna lag avses med

utsläpp av växthusgaser: frigörande i atmosfären av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten från en eller flera källor belägna inom en anläggning eller från ett luftfartyg,

ton koldioxidekvivalenter: ett ton koldioxid eller den mängd dikväveoxid eller perfluorkolväten som medför en lika stor klimatpåverkan som utsläpp av ett ton koldioxid, och

utsläppsrätt: en rätt att släppa ut ett ton koldioxidekvivalenter under en fastställd period i enlighet med denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

3 § Med *anläggning* avses i denna lag en fast teknisk enhet där det bedrivs en eller flera verksamheter som ger upphov till utsläpp av växthusgaser som kräver tillstånd enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, liksom all annan därmed direkt förknippad verksamhet som är tekniskt knuten till de verksamheter som bedrivs på platsen och som kan påverka utsläpp och föroreningar.

4 § Med *flygverksamhet* avses i denna lag en eller flera flygningar med luftfartyg som ger upphov till utsläpp av växthusgaser och som

1. avgår från eller ankommer till en flygplats inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i ett sådant annat tredjeland med vilket

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410.

Europeiska unionen har ett avtal om ömsesidigt erkännande av utsläppsrätter enligt artikel 25 i utsläppshandelsdirektivet, eller

2. omfattas av kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/1603 av den 18 juli 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller åtgärder som antagits av Internationella civila luftfartsorganisationen för övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp för att genomföra en global marknadsbaserad åtgärd.

5 § Med *verksamhetsutövare* avses i denna lag varje fysisk eller juridisk person som

1. driver en verksamhet eller innehar en anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift, eller

2. äger ett luftfartyg som ingår i en flygverksamhet, om den som bedriver flygverksamheten inte kan identifieras.

6 § I denna lag avses med

utsläppsrapport: en sådan skriftlig rapport som avses i artikel 68 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066 av den 19 december 2018 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 601/2012 (övervaknings- och rapporteringsförordningen),

övervakningsplan: en sådan skriftlig redogörelse som avses i artikel 12 i övervaknings- och rapporteringsförordningen, och

rapport om verksamhetsnivå: en sådan skriftlig rapport som avses i artikel 3 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1842 av den 31 oktober 2019 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller ytterligare åtgärder i samband med justeringar av gratis tilldelning av utsläppsrätter på grund av förändringar av verksamhetsnivå.

Tillstånd

7 § Regeringen får meddela föreskrifter om att det ska krävas tillstånd för att släppa ut växthusgaser från en anläggning och vad en ansökan om tillstånd ska innehålla.

8 § Frågor om tillstånd för att släppa ut växthusgaser prövas av en tillståndsmyndighet efter ansökan av verksamhetsutövaren.

Den myndighet som regeringen bestämmer är tillståndsmyndighet.

9 § Tillståndsmyndigheten får återkalla ett tillstånd för att släppa ut växthusgaser, om

1. verksamhetsutövaren inte har följt ett tillståndsvillkor och avvikelserna är av allvarlig art,

2. verksamhetsutövaren allvarligt åsidosätter det som är föreskrivet om rapportering eller överlämnande av utsläppsrätter,

3. de tillstånd som behövs enligt miljöbalken eller äldre miljölagstiftning saknas,

4. tillståndet ersätts med ett nytt tillstånd, eller
5. verksamheten inte kräver tillstånd för att släppa ut växthusgaser.

10 § Om det behövs för att uppfylla Sveriges förpliktelser till följd av medlemskapet i Europeiska unionen, får tillståndsmyndigheten återkalla ett tillstånd för att släppa ut växthusgaser eller ändra eller upphäva villkor i ett sådant tillstånd.

Flygverksamhet

11 § Regeringen får meddela föreskrifter om att det ska krävas en övervakningsplan för att bedriva flygverksamhet.

Anmälan av ändringar

12 § Regeringen får meddela föreskrifter om att verksamhetsutövaren ska anmäla ändringar av verksamheten.

Utsläppsrätter

13 § Regeringen får meddela föreskrifter om att följande utsläpp ska täckas av utsläppsrätter:

1. utsläpp av växthusgaser från anläggningar med stöd av ett tillstånd, eller
2. utsläpp av koldioxid från flygverksamhet.

14 § Utsläppsrätter får, efter ansökan, tilldelas en verksamhetsutövare som

1. har tillstånd till utsläpp av växthusgaser, för en anläggning som omfattas av tillståndet, eller
2. driver sådan flygverksamhet som avses i 4 § 1, för den verksamhet som omfattas av en övervakningsplan.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tilldelning av utsläppsrätter.

16 § Verksamhetsutövaren för en anläggning ska överlämna det antal utsläppsrätter som motsvarar de sammanlagda utsläppen från verksamheten. Detsamma gäller en verksamhetsutövare för en sådan flygverksamhet som avses i 4 § 1 och som ska omfattas av en övervakningsplan.

17 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. utfärdande och återlämnande av utsläppsrätter, och
 2. undantag från skyldigheten att överlämna utsläppsrätter enligt 16 §.
- Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att överlämna utsläppsrätter.

18 § En utsläppsrätt får överlåtas till fysiska och juridiska personer i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och i ett tredjeland där sådana utsläppsrätter har erkänts i enlighet med artikel 25 i utsläppshandelsdirektivet.

Konto och registrering i unionsregistret

19 § Bestämmelser om kontoföring i ett unionsregister av utsläppsrätter finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/1122 av den 12 mars 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller unionsregistrets funktion (registerförordningen).

Den myndighet som regeringen bestämmer är nationell administratör (kontoföringsmyndighet) enligt artikel 7.1 i registerförordningen.

20 § Lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument ska inte tillämpas på kontoföring av utsläppsrätter.

21 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för att

1. ansöka om att öppna ett konto i unionsregistret, och
2. registrera ombud, kontrollörer och transaktioner enligt registerförordningen.

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. rättelser av uppgifter i unionsregistret, och
2. avstängningar av tillträdesrätt till konto i unionsregistret.

23 § Den som drabbats av skada till följd av ett fel som rättats enligt föreskrift som har meddelats med stöd av 22 § har rätt till ersättning av staten, om rättelsen avser en felregistrering som gjorts av kontoföringsmyndigheten.

Ersättning lämnas dock inte om den skadelidande med hänsyn till felets art eller andra omständigheter borde ha insett att det förekommit fel.

24 § En kontoinnehavare ska, med de begränsningar som framgår av kontot, anses ha rätt att förfoga över de utsläppsrätter som finns registrerade på innehavarens konto.

Övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp

25 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser,
2. verifiering av uppgifter, och
3. ackreditering av kontrollörer.

Avgifter för myndigheters verksamhet

26 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för myndigheters kostnader för prövning, kontoföring och tillsyn enligt

1. denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller
2. EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet.

Tillsyn

27 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) utövar tillsyn över att denna lag, EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och EU-förordningarna följs.

28 § Verksamhetsutövaren ska på begäran av tillsynsmyndigheten ge myndigheten de upplysningar eller de handlingar som behövs för tillsynen.

29 § Om det finns anledning att anta att den som omfattas av tillsynen, eller i förekommande fall dennes ställföreträdare, har begått brott, får denne inte föreläggas vid vite att medverka i utredningen av en fråga som har samband med det misstänkta brottet.

30 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att den som har skyldigheter enligt föreskrifter som omfattas av tillsynen ska fullgöra dessa. Ett föreläggande får förenas med vite.

31 § Tillsynsmyndigheten har, om det behövs för tillsynen, rätt att få tillträde till

1. anläggningar,
2. luftfartyg som ingår i en flygverksamhet, och
3. områden som hör till sådana anläggningar eller luftfartyg, dock inte bostäder.

Polismyndigheten ska ge tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs för tillträdet.

Hjälp får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver användas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

32 § Tillsynsmyndigheten ska skyndsamt anmäla överträdelse av lagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen till Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten, om det finns anledning att anta att ett brott har begåtts.

Straff

33 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet utan tillstånd driver en verksamhet som medför utsläpp av växthusgaser från en anläggning och därmed bryter mot föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 7 §, ska dömas för *otillåtet utsläpp av växthusgaser* till böter eller fängelse i högst två år.

För otillåtet utsläpp av växthusgaser döms även den verksamhetsutövare för en flygverksamhet som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 11 § om krav på en övervakningsplan.

34 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar en oriktig eller vilseledande uppgift i en ansökan om ett tillstånd som krävs enligt före-

skrifter som regeringen har meddelat med stöd av 7 § ska, om åtgärden innebär risk för att tillstånd ges på felaktiga grunder, dömas för *försvårande av tillståndsprövning* till böter eller fängelse i högst två år.

35 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar en oriktig eller vilseledande uppgift i en utsläppsrapport ska dömas för *försvårande av kontroll av växthusgasutsläpp* till böter eller fängelse i högst två år.

36 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet inte anmäler ändringar i de fall anmälningsskyldighet finns enligt föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 § ska dömas för *brott mot anmälningsskyldighet* till böter eller fängelse i högst två år.

37 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar en oriktig eller uppenbart vilseledande uppgift i en ansökan om tilldelning av utsläppsrätter ska, om åtgärden innebär risk för att ett för stort antal utsläppsrätter tilldelas, dömas för *försvårande av utsläppsrättstilldelning* till böter eller fängelse i högst två år.

För försvårande av utsläppsrättstilldelning döms även den som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar en oriktig eller uppenbart vilseledande uppgift i en rapport om verksamhetsnivå, om åtgärden innebär risk för att ett för stort antal utsläppsrätter tilldelas.

38 § Om en gärning som avses i 34–37 §§ är ringa döms det inte till ansvar.

39 § Till ansvar enligt denna lag döms det inte om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt brottsbalken.

40 § Om ett vitesföreläggande har överträtts och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om att döma ut vitet, döms det inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet.

Förseningsavgift och sanktionsavgift

41 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en förseningsavgift eller sanktionsavgift ska betalas av den som åsidosätter bestämmelser i

1. denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller
2. EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet.

Verksamhetsförbud för flygverksamhet

42 § Regeringen får meddela föreskrifter om sådana verksamhetsförbud som avses i artikel 16.10 i utsläppshandelsdirektivet.

Offentliggörande av en verksamhetsutövers namn

43 § Regeringen får meddela föreskrifter om att tillsynsmyndigheten ska offentliggöra namnet på en verksamhetsutövare som inte överlämnat tillräckligt många utsläppsrätter enligt 16 §.

Överklagande

44 § Beslut enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet får överklagas till mark- och miljödomstolen.

45 § Bestämmelser om överklagande av mark- och miljödomstolens domar och beslut finns i 1 kap. 2 § första stycket och 5 kap. lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
 2. Genom lagen upphävs lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter.
 3. Den upphävda lagen gäller fortfarande i fråga om tillsyn av sådana utsläpp av växthusgaser som har skett före utgången av 2020 och återlämnande samt överlämnande av utsläppsrätter för sådana utsläpp.
 4. Den upphävda lagen gäller fortfarande för deltagande i och tillgodoräknande av utsläppsminskningar från de projektbaserade mekanismerna i Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar under den andra åtagandeperioden i Kyotoprotokollet, dock längst till dess att avräkningen för den andra åtagandeperioden har gjorts.
 5. Tillstånd, villkor, förelägganden och övriga beslut som har meddelats enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen ska anses meddelade enligt motsvarande bestämmelser i denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag.

2 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken

dels att 15 kap. 37 §, 16 kap. 2 c §, 24 kap. 20 §, 26 kap. 9 § och 29 kap. 11 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 26 kap. 14 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

37 §¹

Tillstånd till geologisk lagring av koldioxid ska för sin giltighet göras beroende av att verksamhetsutövaren ställer säkerhet eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för att säkerställa fullgörandet av de skyldigheter som gäller för verksamheten enligt denna balk, *lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter* samt de föreskrifter och tillståndsvillkor som har meddelats med stöd av dessa lagar. En säkerhet får ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av säkerhet.

När en säkerhet ställs ska den prövas av tillståndsmyndigheten. Säkerheten ska godtas om den visas vara betryggande för sitt ändamål.

Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Tillstånd till geologisk lagring av koldioxid ska för sin giltighet göras beroende av att verksamhetsutövaren ställer säkerhet eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för att säkerställa fullgörandet av de skyldigheter som gäller för verksamheten enligt denna balk, *lagen (00) om vissa utsläpp av växthusgaser* samt de föreskrifter och tillståndsvillkor som har meddelats med stöd av dessa lagar. En säkerhet får ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av säkerhet.

16 kap.

2 c §²

I fråga om utsläpp av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten som innebär att en verksamhet omfattas av tillståndsplikt enligt *lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter*, får det med stöd av 2 § inte beslutas villkor om begränsning av utsläppen eller villkor som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syf-

I fråga om utsläpp av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten som innebär att en verksamhet omfattas av tillståndsplikt enligt *lagen (00) om vissa utsläpp av växthusgaser*, får det med stöd av 2 § inte beslutas villkor om begränsning av utsläppen eller villkor som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp.

¹ Senaste lydelse 2019:842.

² Senaste lydelse 2018:1407.

tar till en begränsning av koldioxidutsläpp.

Första stycket gäller inte villkor som i fråga om

1. koldioxid behövs för att hindra utsläpp från en verksamhet med geologisk lagring av koldioxid eller verksamhet med avskiljning, komprimering eller transport av koldioxid för sådan lagring, eller

2. dikväveoxid eller perfluorkolväten behövs för att hindra betydande lokala föroreningar.

24 kap.

20 §³

En verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt *lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter* får släppa ut koldioxid, dikväveoxid och perfluorkolväten enligt vad som följer av de tillstånd till utsläpp som getts med stöd av den lagen *utan hinder av att* det med stöd av miljöbalken eller äldre miljölagstiftning har beslutats villkor om begränsning av utsläpp av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten eller villkor som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp. Detta gäller inte villkor om begränsning av utsläpp av dikväveoxid eller perfluorkolväten som beslutats för att hindra betydande lokala föroreningar.

En verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt *lagen (00) om vissa utsläpp av växthusgaser* får släppa ut koldioxid, dikväveoxid och perfluorkolväten enligt vad som följer av de tillstånd till utsläpp som getts med stöd av den lagen *även om* det med stöd av miljöbalken eller äldre miljölagstiftning har beslutats villkor om begränsning av utsläpp av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten eller villkor som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp. Detta gäller inte villkor om begränsning av utsläpp av dikväveoxid eller perfluorkolväten som beslutats för att hindra betydande lokala föroreningar.

26 kap.

9 §⁴

En tillsynsmyndighet får i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas.

Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Förelägganden och förbud får inte begränsa ett beslut eller en dom om tillstånd i ansökningsmål som har rättskraft enligt 24 kap. 1 §.

Ett tillståndsbeslut eller en tillståndsdom hindrar dock inte en tillsynsmyndighet från att meddela sådana förelägganden eller förbud som

³ Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2018:1407.

⁴ Senaste lydelse 2014:114.

1. är brådskande och nödvändiga för att undvika att ohälsa eller allvarlig skada på miljön uppkommer, eller

2. gäller säkerhetshöjande åtgärder vid en damm som klassificerats enligt 11 kap. 24 och 25 §§.

I fråga om utsläpp av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten som innebär att en verksamhet omfattas av tillståndsplikt enligt *lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter*, får det inte beslutas förelägganden om begränsning av utsläppen eller förelägganden som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp. Detta gäller inte förelägganden som i fråga om dikväveoxid eller perfluorkolväten behövs för att hindra betydande lokala föroreningar.

I fråga om utsläpp av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten som innebär att en verksamhet omfattas av tillståndsplikt enligt *lagen (00) om vissa utsläpp av växthusgaser*, får det inte beslutas förelägganden om begränsning av utsläppen eller förelägganden som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en begränsning av koldioxidutsläpp. Detta gäller inte förelägganden som i fråga om dikväveoxid eller perfluorkolväten behövs för att hindra betydande lokala föroreningar.

14 a §

Om det finns anledning att anta att den som omfattas av tillsynen eller, i förekommande fall dennes ställföreträdare, har begått brott, får denne inte föreläggas vid vite att medverka i en utredning av en fråga som har samband med det misstänkta brottet.

29 kap.

11 §⁵

Om en gärning som avses i 2, 2 a, 2 b, 2 c, 3, 3 a eller 3 b §, 4 § första stycket 2, 4 a §, 5 § 1 eller 7 a, 8 eller 9 § är att anse som ringa, döms inte till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som är avsett att skyddas genom straffbestämmelsen.

Om en gärning som avses i 2, 2 a, 2 b, 2 c, 3, 3 a eller 3 b §, 4 § första stycket 2, 4 a §, 5 § 1 eller 7 a, 8 eller 9 § är att anse som ringa, döms *det* inte till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som är avsett att skyddas genom straffbestämmelsen.

Till ansvar enligt detta kapitel döms inte om gärningen är belagd med samma eller strängare straff i brottsbalken. Om gärningen är straffbar både enligt detta kapitel och enligt *lagen (2000:1225) om straff för*

⁵ Senaste lydelse 2019:496.

smuggling men ansvar inte kan dömas ut enligt den lagen, döms till ansvar enligt detta kapitel.

Om ett vitesföreläggande har överträtts, döms inte till ansvar enligt detta kapitel för en gärning som omfattas av föreläggandet.

Om ett vitesföreläggande har överträtts *och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om att döma ut vitet*, döms *det* inte till ansvar enligt detta kapitel för en gärning som omfattas av föreläggandet.

Om en gärning som avses i 1–9 §§ kan föranleda miljöstraffavgift och inte kan antas föranleda annan påföljd än böter, får åtal väckas av åklagare endast om åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

3 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 30 § och 6 kap. 2 § utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

30 §¹

Utmätning medför förmånsrätt i och med beslutet, om inte annat följer av andra, fjärde *eller femte* stycket eller 7 kap. 13 §.

Utmätning medför förmånsrätt i och med beslutet, om inte annat följer av andra, fjärde, *femte eller sjätte* stycket eller 7 kap. 13 §.

Utmätning av här i landet registrerat skepp eller luftfartyg, intecknade reservdelar till sådant luftfartyg eller fast egendom medför inte förmånsrätt förrän ärende angående anteckning om utmätningen tas upp på inskrivningsdag. Upptas på samma inskrivningsdag mer än ett sådant ärende, ska den utmätning som skedde först ha företräde. Om här i landet registrerat skepp eller luftfartyg som har utmätts här blir utmätt i ett annat land innan det har tagits om hand av Kronofogdemyndigheten, ska den rätt som har vunnits genom den förra utmätningen gälla som panträtt.

Utmätning av fast egendom eller av luftfartyg i vilket en rättighet skrivits in i inskrivningsregistret för luftfartyg ger företräde framför rättighet i egendomen, om ärende angående anteckning om utmätningen tas upp senast på den inskrivningsdag då inskrivning av rättigheten söks.

Utmätning av en rättighet som är registrerad enligt lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Utmäts en rättighet som förvaltas enligt 3 kap. i nämnda lag inträder förmånsrätten i stället genom underrättelse till förvaltaren om utmätningen. Detsamma gäller om utmätningen avser en panträtt i en rättighet som förvaltas enligt det kapitlet.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2011:1200) om elcertifikat medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen. *Detsamma gäller för en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter.*

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2011:1200) om elcertifikat medför förmånsrätt genom registrering av utmätningen enligt den lagen.

Utmätning av en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt kommissionens dele-

¹ Senaste lydelse 2016:131.

gerade förordning (EU) 2019/1122 av den 12 mars 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller unionsregistrets funktion medför förmånsrätt genom kontoföringsmyndighetens beslut om avstängning av tillträdesrätten till kontot på grund av utmätningen.

6 kap.

2 §²

Pengar samt löpande skuldebrev och annan handling, vars uppvisande utgör villkor för rätt att kräva betalning eller begära att någon annan förpliktelse fullgörs, ska tas i förvar.

Utmäts pantbrev i skepp eller fastighet eller skuldebrev som är intecknat i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg hos den intecknade egendomens ägare, ska pantbrevet eller inteckningshandlingen tas i förvar. Om beslutet om utmätning av pantbrev avser ett datapantbrev, ska Kronofogdemyndigheten begära att den statliga lantmäterimyndigheten beslutar att sådana registreringsåtgärder som anges i 7–8 §§ lagen (1994:448) om pantbrevsregister inte får vidtas eller att den statliga lantmäterimyndigheten utfärdar ett skriftligt pantbrev enligt 8 § nämnda lag.

Om det kan antas att en sådan handling som avses i första eller andra stycket undanhålls eller har förkommit, ska i stället sekundogäldenären eller annan förpliktad meddelas förbud att fullgöra sin förpliktelse till annan än Kronofogdemyndigheten eller den som myndigheten anvisar.

Utmätning av en rättighet som är registrerad enligt lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument ska säkerställas genom registrering av utmätningen enligt den lagen. Utmäts en rättighet som förvaltas enligt 3 kap. nämnda lag, ska säkerställandet i stället ske genom underrättelse till förvaltaren om utmätningen. Detsamma gäller om utmätningen avser en panträtt i en rättighet som förvaltas enligt det kapitlet.

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2011:1200) om elcertifikat ska säkerställas genom registrering av utmätningen enligt den lagen. *Detsamma gäller vid utmätning av en utsläppsrätt eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter.*

Utmätning av ett elcertifikat eller en rättighet som är registrerad enligt lagen (2011:1200) om elcertifikat ska säkerställas genom registrering av utmätningen enligt den lagen.

Utmätning av en utsläppsrätt eller en rättighet som är regi-

² Senaste lydelse 2016:44.

strerad enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/1122 av den 12 mars 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller unionsregistrets funktion ska säkerställas genom kontoföringsmyndighetens beslut om avstängning av tillträdesrätten till kontot på grund av utmätningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Häri genom föreskrivs att 6 a kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

6 a kap.

1 §¹

Nuvarande lydelse

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
---------	--------------------------------	----------------------------	--------------------------------	-----------------------------

1. Förbrukning

a) för annat ändamål än som motorbränsle eller som bränsle för uppvärmning		100 procent	100 procent	100 procent
b) i metallurgiska processer under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras eller bibehålls i skänkar eller liknade kärl		100 procent	100 procent	100 procent

¹ Senaste lydelse 2019:491.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
c) i annat fall än som avses i a eller b, då bränslet i en och samma process används både som bränsle för uppvärmning och för annat ändamål än som motorbränsle eller bränsle för uppvärmning		100 Procent	100 procent	100 procent
2. Förbrukning i tåg eller annat spårbundet färdmedel	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 Procent	100 procent	100 procent
3. Förbrukning i skepp, när skeppet inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 Procent	100 procent	100 procent
4. Förbrukning i båt för vilken medgivande lämnats enligt 2 kap. 9 § eller för vilken fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787), när båten inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 Procent	100 procent	100 procent
5. Förbrukning i				
a) luftfartyg, när luftfartyget inte används för privat ändamål	Andra bränslen än flygfotogen (KN-nr 2710 19 21)	100 Procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
b) luftfartygsmotorer i provbädd eller liknande anordning	Andra bränslen än flygbensin (KN-nr 2710 11 31) och flygfotogen	100 procent	100 procent	100 procent
6. Förbrukning vid framställning av energiprodukter eller andra produkter för vilka skatteplikt har inträtt för tillverkaren		100 procent	100 procent	100 procent
7. Förbrukning för framställning av skattepliktig elektrisk kraft	Bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	–
8. –		–	–	–
9. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet	Bensin, råttalolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter		70 procent	100 procent	–
b) i andra fall än som avses under a		70 procent	–	–

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig vattenbruksverksamhet, dock inte förbrukning i skepp eller båt	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	–	–
11. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, dock inte förbrukning i skepp eller båt	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	–	–
12. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i sodapannor eller i lutpannor		–	–	100 procent
13. –	–	–	–	–
14. –	–	–	–	–
15. –	–	–	–	–

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
16. Förbrukning i processer för framställning av andra mineraliska ämnen än metaller under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras		100 procent	100 procent	100 procent
17. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt <i>6 kap. 1 § lagen om handel med utsläppsrätter</i>	Råtallolja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i kraftvärmeproduktion		–	9 procent	–
b) i annan värmeproduktion		–	9 procent	–

Föreslagen lydelse

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
---------	--------------------------------	----------------------------	--------------------------------	-----------------------------

1. Förbrukning

a) för annat ändamål än som motorbränsle eller som bränsle för uppvärmning		100 procent	100 procent	100 procent
b) i metallurgiska processer under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras eller bibehålls i skänkar eller liknade kärl		100 procent	100 procent	100 procent
c) i annat fall än som avses i a eller b, då bränslet i en och samma process används både som bränsle för uppvärmning och för annat ändamål än som motorbränsle eller bränsle för uppvärmning		100 Procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
2. Förbrukning i tåg eller annat spårbundet färdmedel	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
3. Förbrukning i skepp, när skeppet inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
4. Förbrukning i båt för vilken medgivande lämnats enligt 2 kap. 9 § eller för vilken fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787), när båten inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
5. Förbrukning i				
a) luftfartyg, när luftfartyget inte används för privat ändamål	Andra bränslen än flygfotogen (KN-nr 2710 19 21)	100 procent	100 procent	100 procent
b) luftfartygsmotorer i provbädd eller liknande anordning	Andra bränslen än flygbensin (KN-nr 2710 11 31) och flygfotogen	100 procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
6. Förbrukning vid framställning av energiprodukter eller andra produkter för vilka skatteplikt har inträtt för tillverkaren		100 procent	100 procent	100 procent
7. Förbrukning för framställning av skattepliktig elektrisk kraft	Bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	–
8. –		–	–	–
9. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 16 § lagen (00) om vissa utsläpp av växthusgaser		70 procent	100 procent	–
b) i andra fall än som avses under a		70 procent	–	–
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig vattenbruksverksamhet, dock inte förbrukning i skepp eller båt	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	–	–

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
11. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, dock inte förbrukning i skepp eller båt	Bensin, råttolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 Procent	–	–
12. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i sodapannor eller i lutpannor		–	–	100 procent
13. –	–	–	–	–
14. –	–	–	–	–
15. –	–	–	–	–
16. Förbrukning i processer för framställning av andra mineraliska ämnen än metaller under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras		100 procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energi-skatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
17. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt <i>16 § lagen om vissa utsläpp av växthusgaser</i>	Råtallolja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i kraftvärmeproduktion		–	9 procent	–
b) i annan värmeproduktion		–	9 procent	–

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

5 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 17 kap. 22 b och 22 f §§ inkomstskattelagen¹ (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

22 b §

Utsläppsrätter behandlas som lagertillgångar om den skattskyldige driver en sådan verksamhet som berättigar den skattskyldige att bli tilldelad utsläppsrätter enligt 3 kap. lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter.

Utsläppsminskningenheter och behandlas som lagertillgångar om den skattskyldige

1. har tilldelats sådana, eller

2. driver en sådan verksamhet som berättigar den skattskyldige att bli tilldelad utsläppsrätter enligt 3 kap. lagen om handel med utsläppsrätter.

Utsläppsrätter behandlas som lagertillgångar om den skattskyldige driver en sådan verksamhet som berättigar den skattskyldige att bli tilldelad utsläppsrätter enligt 14 § lagen (00) om vissa utsläpp av växthusgaser.

certifierade utsläppsminskningar

2. driver en sådan verksamhet som berättigar den skattskyldige att bli tilldelad utsläppsrätter enligt 14 § lagen om vissa utsläpp av växthusgaser.

22 f §

Om sammanlagda utsläpp eller kvotplikter inte motsvaras av innehavda utsläppsrätter eller elcertifikat vid beskattningsårets utgång, får avdrag bara göras för den skuld som motsvarar mellanskillnaden. Avdraget ska återföras det följande beskattningsåret. De sammanlagda avdragen hos företag i intressegemenskapen får uppgå högst till ett belopp som motsvarar skillnaden mellan företagets samlade utsläpp respektive kvotplikter och företagets samlade innehav av utsläppsrätter respektive elcertifikat.

Om den skattskyldige får använda utsläppsminskningenheter eller certifierade utsläppsminskningar för att fullgöra sin skyldighet att överlämna utsläppsrätter motsvarande sammanlagda utsläpp enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter, ska de vid tillämpningen av första stycket anses utgöra utsläppsrätter.

Om den skattskyldige får använda utsläppsminskningenheter eller certifierade utsläppsminskningar för att fullgöra sin skyldighet att överlämna utsläppsrätter motsvarande sammanlagda utsläpp enligt lagen (00) om vissa utsläpp av växthusgaser, ska de vid tillämpningen av första stycket anses utgöra utsläppsrätter.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Häri genom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §¹

Tillstånd enligt 1 § behövs inte för

1. Sveriges riksbank, Riksgäldskontoret och Kammarkollegiet,
2. anknutna ombud för de verksamheter som anges i 1 kap. 4 b §,
3. börs som driver verksamhet med stöd av sitt tillstånd,
4. försäkringsföretag med tillstånd enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) och tjänstepensionsföretag med tillstånd enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,
5. företag inom en koncern som tillhandahåller investeringstjänster uteslutande till andra företag i koncernen,
6. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investerings-tjänster, om tjänsten tillhandahålls tillfälligt i samband med annan yrkes-mässig verksamhet som regleras av
 - a) bestämmelser i lag eller annan författning, eller
 - b) etiska regler som avser yrkesverksamheten i fråga och som inte utesluter att tjänsten tillhandahålls,
7. fysiska och juridiska personer som för egen räkning handlar med andra finansiella instrument än råvaruderivat eller utsläppsrätter eller derivat hänförliga till utsläppsrätter och som inte tillhandahåller andra investeringstjänster eller utför annan investeringsverksamhet med andra finansiella instrument än råvaruderivat eller utsläppsrätter eller derivat hänförliga till utsläppsrätter, såvida de inte
 - a) är marknadsgaranter,
 - b) är deltagare på en reglerad marknad eller en MTF-plattform eller har direkt elektroniskt tillträde till en handelsplats, med undantag av icke-finansiella enheter som på en handelsplats genomför transaktioner som på ett objektivt mätbart sätt minskar risker som står i direkt samband med affärsverksamheten eller likviditetsförvaltningen hos dem eller de kon-cerner de ingår i,
 - c) tillämpar en teknik för algoritmisk högfrekvenshandel, eller
 - d) handlar för egen räkning vid utförandet av kundorder,
8. företag som tillhandahåller investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av ett program som syftar till delägarskap för de an-ställda i företaget,

¹ Senaste lydelse 2019:762.

9. företag som tillhandahåller både

a) investeringstjänster som uteslutande består i förvaltning av program som syftar till delägarskap för de anställda i företaget, och

b) andra investeringstjänster än sådana som anges i a uteslutande till andra företag i koncernen,

10. fondbolag, förvaltningsbolag och fondföretag som får driva verksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder samt AIF-förvaltare som får driva verksamhet enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder i andra fall än efter registrering enligt 2 kap. den lagen,

11. företag som handlar med råvaruderivat, utsläppsrätter eller derivat hänförliga till utsläppsrätter för egen räkning utan att utföra kundorder, eller tillhandahåller investeringstjänster i fråga om sådana instrument till kunderna i sin huvudsakliga verksamhet, om

a) detta utgör en kompletterande verksamhet eller, om företaget ingår i en koncern, detta utgör en kompletterande verksamhet sett till koncernen i dess helhet,

b) den huvudsakliga verksamheten inte utgörs av tillhandahållande av investeringstjänster eller sådana tjänster som avses i 7 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller verksamhet som marknadsgarant för råvaruderivat,

c) företaget inte tillämpar en teknik för algoritmisk högfrekvenshandel, och

d) företaget årligen anmäler till Finansinspektionen att undantaget utnyttjas samt på inspektionens begäran rapporterar på vilken grund företaget anser att verksamheten endast är en kompletterande verksamhet,

12. fysiska och juridiska personer som tillhandahåller investeringsrådgivning inom ramen för annan yrkesmässig verksamhet än sådan som omfattas av bestämmelserna i denna lag, om det inte lämnas någon specifik ersättning för rådgivningen,

13. fysiska och juridiska personer som utför investeringsverksamhet, dock inte drift av en andrahandsmarknad, eller tillhandahåller investeringstjänster rörande råvaruderivat för att fullgöra uppgifter

– enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG, i den ursprungliga lydelsen,

– enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG, i den ursprungliga lydelsen,

– enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003 eller enligt sådana nätföreskrifter eller riktlinjer som har antagits enligt förordningen, eller

– enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 eller enligt sådana nätföreskrifter eller riktlinjer som har antagits enligt förordningen, om

a) personen är en sådan systemansvarig för överföringssystemet som avses i artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG, i den ursprungliga lydelsen, eller artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG, i den ursprungliga lydelsen,

b) personen tillhandahåller tjänster till en systemansvarig som avses i a och fullgör uppgifterna för den systemansvariges räkning, eller

c) personen är operatör eller förvaltare av energibalanseringssystem, rörledningsnät eller system för balansering av tillgången och efterfrågan på energi,

14. företag som är verksamhetsutövare enligt 1 kap. 2 a § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter som handlar med utsläppsrätter för egen räkning, om

14. företag som är verksamhetsutövare enligt 5 § lagen (00) om vissa utsläpp av växthusgaser som handlar med utsläppsrätter för egen räkning, om

a) företaget inte tillhandahåller andra investeringstjänster eller ägnar sig åt annan investeringsverksamhet, och

b) företaget inte tillämpar en teknik för algoritmisk högfrekvenshandel, och

15. värdepapperscentraler med tillstånd enligt artikel 16 i förordningen om värdepapperscentraler för att tillhandahålla de tjänster som uttryckligen anges i avsnitten A och B i bilagan till den förordningen.

Tillstånd krävs inte heller för sådan förvaltning av finansiella instrument som är reglerad i någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

7 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 31 kap. 11 § och rubriken närmast före 31 kap. 11 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap.

Utsläppsregistret

Unionsregistret för utsläppsrätter

11 §

Sekretess gäller i verksamhet som avser förändring av *utsläppsregistret enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter* för uppgift som lämnar eller bidrar till upplysning om ställningen på ett konto i registret, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att kontoinnehavaren lider skada.

Sekretess gäller i verksamhet som avser förändring av *det unionsregister för utsläppsrätter som avses i lagen (00) om vissa utsläpp av växthusgaser* för uppgift som lämnar eller bidrar till upplysning om ställningen på ett konto i registret, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att kontoinnehavaren lider skada.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.